

SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROVEDENOM POSTUPKU PRETHODNOG VREDNOVANJA

Za provedbu usluge vrednovanja Strategije razvoja urbane aglomeracije Zagreb (SRUAZ) za razdoblje do 2027. godine, Grad Zagreb, Naručitelj, zadužio je Institut za razvoj i međunarodne odnose iz Zagreba. Dva fazna izvješća (isporučena 22. rujna 2022. i 2. svibnja 2023. godine) te Završno izvješće o provedenom postupku vrednovanja Strategije razvoja urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do 2027. godine pripravljena su u skladu s Narudžbenicom br. 2022-14902 o nabavi usluga **Prethodnog vrednovanja Strategije razvoja urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do 2027. godine**, (u daljnjem tekstu: Strategija) od 20. srpnja 2022. godine.

Prethodno vrednovanje Strategije provodilo se sukladno: Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17, 118/18); Pravilniku o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (Narodne novine 121/2015) te Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021. - 2027., verzija 2.0. (MRRFEU, KLASA: 910-08/21-07/1, od 12. srpnja 2021.). Rad tijekom cjelokupnog procesa provedbe prethodnog vrednovanja Strategije realiziran je u potpunosti sukladno pristupu i metodologiji koja je zadana spomenutim Pravilnikom. Svrha provedenog postupka vrednovanja bila je dati argumentiranu podlogu za poboljšanje zadnje verzije Nacrta Strategije te time u cjelini doprinijeti podizanju kvalitete izrađene konačne verzije Strategije kako bi se osigurala neophodna osnova za njezinu djelotvornu (efektivnu) i učinkovitu (efikasnu) provedbu.

U prvoj fazi realizacije vrednovanja provjeravalo se je li analiza stanja potpuna i ukazuje li jasno na ključne razvojne probleme, potrebe i potencijale urbane aglomeracije Zagreb. Slijedom zaprimljenih naknadnih nacрта analize stanja i SWOT analize, primjenom kriterija relevantnosti, koncentracije i jasnoće, zaključuje se da su ključne preporuke za poboljšanja usvojene, da konačna verzija spomenutih analiza odražava prisutne razvojne probleme, potrebe i razvojne potencijale te da je poslužila kao argumentirana osnova za izradu strateškog okvira Strategije. Iako je u cjelini analiza stanja pretjerano ekstenzivna, opisi u tekstu su poboljšani i skraćeni u mjeri u kojoj je to bilo izvedivo te se postigla ravnomjernija pokrivenost cjelokupnog područja urbane aglomeracije relevantnim podacima od ključnog značaja za utvrđivanje potreba i razvojnih potencijala koji čine osnovu za formuliranje strateškog okvira.

Vrednovanje je bilo usmjereno i provjeri da li predloženi posebni ciljevi i mjere u Strategiji i Akcijskom planu predstavljaju najbolji način rješavanja razvojnih potreba na području urbane aglomeracije. Temeljem ujednačenih, konzistentnih i jasnih opisa posebnih ciljeva te navedenih ključnih aktivnosti u okviru definiranih mjera u dva poglavlja (poglavljje 8.: *Opisi prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju* te poglavljja 9. *Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda*), vidljivo je kako je postignuta zadovoljavajuća usklađenost posebnih ciljeva i mjera s istaknutim potrebama u izrađenim analizama koje su prethodile definiranju strateškog okvira. Izrađivaču su sugerirane manje korekcije usklađenosti predloženih aktivnosti u mjerama s navedenim potrebama i potencijalima u tablicama u Poglavlju 5. (*Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala*), što je u daljnjoj verziji Nacrta usklađeno.

Pozornost se usmjerila i provjeri jesu li u Strategiji i Akcijskom planu posebni ciljevi, mjere i projekti utvrđeni na logičan način tj. provjeri vertikalne interventne logike Strategije kao i ranga svih elemenata strateškog okvira. U zadnjoj zaprimljenoj verziji Strategije vidljivo je da je strateški dio u cijelosti usklađen sa spomenutim analizama, da su posebni ciljevi, mjere i strateški projekti adekvatno formulirani te da je njihova hijerarhija u cjelokupnoj matrici strateškog okvira zadovoljavajuća.

Uz spomenutu unutarnju usklađenost/koherentnost Strategije, pomoću kriterija vanjske usklađenosti/koherentnosti razmatrala se razina usklađenost Strategije s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine te sa drugim relevantnim strateškim smjernicama na EU, nacionalnoj ali i županijskoj razini. Potvrđeno je da se prilikom izrade Strategije izrazito vodilo računa o usklađenosti Strategije sa nadređenim strateškim dokumentima na EU i nacionalnoj razini a među njima su: *Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine; EU Teritorijalna Agenda 2030.; Povelja iz Leipziga za održive europske gradove; Europski zeleni plan; Program UN-a za održivi razvoj 2030.; Strategija niskougljičnog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050.; Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u RH za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu; Strategija prostornog razvoja RH.* Temeljem istaknutog zaključuje se da je postignuta uzorna vanjska usklađenost Strategije te da je ona vrlo detaljno i jasno obrazložena u odnosu na sve relevantne akte strateškog planiranja na razini EU-a te na nacionalnoj i županijskoj razini.

Vrednovanje je bilo usmjereno i provjeri razine komplementarnosti mjera ali i posebnih ciljeva a prvenstven provjeri jesu li mjere u Strategiji i Akcijskom planu komplementarne na način da omogućavaju među-osnažujući efekt i sinergiju te podržavaju li i druge javne politike. U Završnom izvješću su navedene sve uočene komplementarnosti pojedinih posebnih ciljeva te mjera. Istaknute međuovisnosti i sinergijski učinci potvrda su da se razvoj na području urbane aglomeracije sagledavao na holistički način. Prisutna komplementarnost dodatno naglašava nužnost integriranog sagledavanja razvoja svih segmenata razvoja na području aglomeracije, tj. od ključnog je značenja upravo kada se radi o integriranim teritorijalnim ulaganjima. Vrednovanje je bilo usmjereno i provjeri jesu li financijski, institucionalni i ljudski resursi predviđeni za provedbu Strategije i Akcijskog plana jasno identificirani i dovoljni za provedbu Strategije. Preporuka je da se tijekom razdoblja provedbe Strategije prate razina i kvaliteta suradnje i koordinacije kao i raspoloživost potrebnih resursa te da se primjeni ovog kriterija posveti posebna pozornost prilikom predstojećeg vrednovanja Strategije tijekom njezine provedbe.

Konačno, tijekom realizacije postupka vrednovanja vidljivo je bilo da je primijenjen snažan participativni pristup prilikom izrade Strategije. Ovakav je pristup bitan čimbenik za uspješnu realizaciju strateškog okvira definiranog Strategijom te će važnost svrhovitog i raznolikog partnerstva biti presudna prilikom cjelokupnog procesa njezine provedbe. Vezano za pokazatelje, u zadnjem Nacrtu Strategije odabrani su najprikladniji pokazatelji koje je moguće prikupiti iz javno dostupnih baza, a koji osiguravaju kontinuirano praćenje ishoda i rezultata.

Temeljem uvida u zadnji cjelovit Nacrt Strategije bilo je vidljivo da su usvajani brojni komentari i sugestije tima za vrednovanje u svrhu poboljšanja Nacrta. Tijekom cjelokupnog procesa izrade Strategije bila je naglašena kontinuirana i vrlo uspješna suradnja s timom iz Gradskog ureda za

gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje Grada Zagreba koji je pokazao visoku razinu profesionalnosti, odgovornosti i predanosti u odnosu na akt strateškog planiranja koji se izrađivao.

Slijedom obrazloženog, tim za vrednovanje smatra da *Strategija razvoja urbane aglomeracije Zagreb za razdoblje do 2027. godine* predstavlja kvalitetan akt strateškog planiranja usmjeren podizanju kvalitete života na području urbane aglomeracije temeljem predloženih ulaganja u zeleni, pametan i inovativan razvoj.